

BLESSURETIJD

JEROEN VAN DEN BERG JUNI 2003

BLESSURETIJD

REGIE

IVAR VAN URK

MENEER DE BOER

JAN ARENDZ

MEVROUW KROES

MARIJKE GEERTSEMA

MENEER DE GRAAF

ROMKE TOERING

MEVROUW V.D. HOEVEN

ALY BRUINSMA

PETRA

NYNKE BORGMAN

1. LENTE

DONKER, gedurende de volgende Voice over gaat het licht geleidelijk aan

VOICEOVER:

Een fantastisch gebied als je er zo overheen vliegt. De bossen. De meren. Het landschap dat waarschijnlijk al miljoenen jaren zo is geweest, waar er maar heel weinig is veranderd en waar het waarschijnlijk nog miljoenen jaren zo zal gaan als vandaag. De enige verandering de kringloop van de seizoenen, de bloedhete zomers, de regenachtige herfst, waarin het maanden achter elkaar onafgebroken regent, de winter, waarin alles stil lijkt te staan, de natuur zijn krachten spaart voor de lente, met de duizenden bloemen, het bronstig geloei van de leeuw, het koortsachtig bouwen van nesten en holen, het nieuwe leven dat overal tevoorschijn komt, met knipperende ogen tegen het felle licht, want de zon kan hier branden, temperaturen van 40 50 graden zijn hier heel normaal.

We zien Meneer de Boer, Mevrouw Kroes en Meneer de Graaf, ze zitten alle drie in hun stoel te slapen. Na een tijdje wordt Mevrouw van der Hoeven door een Petra het toneel opgereden, ze is in pyjama, knijpt haar ogen stijf dicht.

MEVROUW VAN DER HOEVEN:

(boven het geluid van de televisie uit) Niks mag je hier. Heb ik er om gevraagd soms. *(ziet Meneer de Boer en Mevrouw Kroes)* Iedereen mag hier op de gekste tijden in slaap vallen, iedereen mag hier alles-

PETRA:

(tegen Meneer de Boer) Mag de televisie wat zachter meneer de Boer.

MEVROUW VAN DER HOEVEN:

(ondertussen tegen Petra) Ik ben de enige die het hier zelf betaalt en mij slepen ze mijn bed uit. Waar staat dan dat dat moet? Kijk. En dan wordt er niets gezegd. Ze weten heel goed dat ze fout zitten- Geef dat maar door aan de directie. Zwart op wit wil ik het hebben, al die regeltjes. Ze worden verzonnen waar je bij staat, precies zoals het uitkomt, volstrekte willekeur. Ze hebben het recht niet-

PETRA:

Gaat u maar even zitten mevrouw van der Hoeven.

MEVROUW VAN DER HOEVEN:

Ik peins er niet over. *(loopt richting de deur, wil weggaan maar de deur zit op slot)*

PETRA:

(ondertussen) Meneer de Boer-

MEVROUW VAN DER HOEVEN:

Wat krijgen we nou.

PETRA:

Die deur zit op slot mevrouw van der Hoeven.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Maak die dan maar eens even heel gauw open.

PETRA:

Gaat u nou even zitten alstublieft.

MENEER DE BOER:

(is ondertussen wakker geschrokken, heeft de afstandsbediening in zijn handen, drukt op een knop)

VOICE OVER:

In het paradijs kan de mens niet alles, maar hij wil ook niet alles, en op die manier kan hij alles wat hij wil.

MEVROUW VAN DER HOEVEN:

God wat een onzin.

PETRA:

Mag hij wat zachter alsjeblieft.

MENEER DE BOER:

(drukt weer op een knop, we horen mitrailleurgeratel)

PETRA:

(pakt de afstandsbediening, doet het geluid zachter)

MEVROUW VAN DER HOEVEN:

Alsjeblieft zeg.

MEVROUW KROES:

(is ondertussen wakker geschrokken van het geluid van de televisie) De Duitsers hebben de elektriciteit afgesloten, de dokter heeft zijn motor voor het slaapkamerraam gezet en schijnt zo met zijn lamp naar binnen. Dat was toen de derde werd geboren. Een week of wat geleden, een week of wat-

MEVROUW V.D HOEVEN:

(fel) Vijftig jaar geleden. Minstens vijftig jaar.

PETRA:

Mevrouw Kroes-

MEVROUW KROES:

Je kon het gehuil van dat jochie net boven het geluid van de motor uit horen. Wat een manier om op de wereld terecht te komen. Voor de rest hebben we niet veel last van de oorlog. Het loopt steeds beter met de winkel.

MEVROUW V.D HOEVEN:
God wat een onzin.

MEVROUW KROES:
De mannen worden door de Duitsers tewerkgesteld, iedereen heeft klompen en laarzen nodig, het is nog nooit zo hard gegaan als nu.

MEVROUW V.D HOEVEN:
Ik ben de enige die normaal is hier.

MEVROUW KROES:
De man van de post is ook naar Duitsland gestuurd en nu hebben ze Tjibbe gevraagd zijn werk over te nemen. Ik heb hem gezegd: Tjibbe, ga jij maar gauw bij de post werken dan hebben we een vast inkomen. Voor de meeste mensen is het een slechte tijd, maar voor ons is het nu beter dan voor de oorlog.

PETRA:
Goedemorgen mevrouw Kroes.

MEVROUW KROES:
(verbaasd) Goedemorgen-

PETRA:
En. Hoe is het vandaag?

MEVROUW VAN DER HOEVEN:
(tegelijk met Petra) Slecht. Nog slechter dan gisteren en toen was het al beroerd.

PETRA:
Ik had het tegen mevrouw Kroes-

MEVROUW VAN DER HOEVEN:
En ik had het tegen jou.

PETRA:
Gaat u nou even rustig zitten dan kom ik zo naar u toe.

MEVROUW VAN DER HOEVEN:
Met mij gaat het slecht zeg ik.

MEVROUW KROES:
Ik ben mevrouw Kroes.

PETRA:
En, mevrouw Kroes-

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Jullie willen het niet horen hè.

PETRA:
Het zonnetje schijnt weer fijn.

MEVROUW VAN DER HOEVEN:
Ik heb een hekel aan het zonnetje.

PETRA:
Had u dan liever dat het regende mevrouw van der Hoeven?

MEVROUW VAN DER HOEVEN:
God wat een stomme vraag mevrouw van der Hoeven.

PETRA:
Nee, ú bent mevrouw van der Hoeven.

MEVROUW V.D HOEVEN:
Wat dacht jij dan.

MEVROUW KROES:
Ik ben mevrouw Kroes.

MEVROUW VAN DER HOEVEN:
Ik ben een beetje zat van dat ge-mevrouw van der Hoeven.

MEVROUW KROES:
Ik ben mevrouw Kroes.

MEVROUW VAN DER HOEVEN:
God wat een onzin. En doe in godsnaam de gordijnen dicht! Die zon is zo fel dat je niks meer ziet.

PETRA:
Het valt allemaal best wel mee.

MEVROUW VAN DER HOEVEN:
Het wordt alleen maar erger en als je dat niet wilt horen moet je ergens anders gaan werken. Goed geluisterd?

PETRA:
Mevrouw-

MEVROUW VAN DER HOEVEN:
En als je geen antwoord wilt moet je geen vraag stellen. Geef dat maar door aan de directie. Het is hier een hel. Alleen zijn is een ramp. Sinds Herman dood is, is er niets

meer aan. Ze kunnen hier niets, mijn leven is verschrikkelijk. Geef dat maar door aan de directie.

PETRA:
Luister nou-

MEVROUW VAN DER HOEVEN:

Niks daarvan. En wat betreft dat muziek- en zangprogramma. Dat is volslagen waardeloos. Die komen zo van de muziekschool, niks geen professionals. En jullie denken natuurlijk ze horen het verschil toch niet, maar ik hoor dat meteen. Er zijn mensen die verstand hebben van muziek, die hebben oren aan hun hoofd, heb je daar wel eens bij stilgestaan? Ik ben waarschijnlijk de enige hè, de rest vindt het fantastisch. En maar meezingen, vreselijk vals, echt verschrikkelijk, en maar uit de maat klappen, ze schamen zich nergens meer voor. Stijlloos is het. Geef dat maar door aan de directie. Volkomen stijlloos. Blijf van me af!

PETRA:
U kunt toch moeilijk de hele dag in uw pyjama blijven lopen.

MEVROUW VAN DER HOEVEN:
Ik zie niet in waarom-

PETRA:
Er loopt hier niemand de hele dag in pyjama.

MEVROUW VAN DER HOEVEN:
En denkt u dat ik het daarom niet kan.

PETRA:
Mevrouw van der Hoeven-

MEVROUW VAN DER HOEVEN:
God wat een onzin. Heeft iemand het al eens geprobeerd. Ik vraag je wat. Heeft iemand het al eens- Blijf van me af. Ik waarschuw niet meer hè-

PETRA:
U liep vroeger toch ook niet de hele dag in pyjama mevrouw van der Hoeven

MEVROUW VAN DER HOEVEN:
Als ze maar gelijk kunnen krijgen, alles halen ze erbij. Welke boekhouder loopt er de hele dag in pyjama.

PETRA:
Precies.

MEVROUW VAN DER HOEVEN:
Maar ben ik nu nog boekhouder? Precies! Dus laat me nu maar lekker terug naar bed gaan, niemand heeft er last van en de dag gaat vanzelf voorbij, ik mag toch zeker

zelf wel weten- Je betaalt je hier scheel, het is nog duurder dan een hotel en dan krijg je dit, totaal geen service, ik zou me de ogen uit de kop schamen, in de horeca ga je hier failliet aan. Geef dat dan maar door aan de directie. Of ben ik soms de enige die normaal is hier-

PETRA:

Mevrouw-

MEVROUW VAN DER HOEVEN:

Laat me toch met rust. Doe die deur open. Ik heb geen zin me constant met anderen bezig te houden, daar ben ik onderhand te oud voor. Goed geluisterd? Ik zeg goed geluisterd? *(luistert)* Dan krijg je ze stil hèn, met argumenten, dan zeggen ze opeens niets meer. *(kijkt om zich heen, ziet dat Petra wegloopt)* Als ze niet kunnen winnen-

MENEER DE BOER:

(vraagt aan Petra die net wegloopt) Waarom ben ik eigenlijk hier op dit moment terechtgekomen-

PETRA:

(loopt snel weg)

MEVROUW V.D. HOEVEN:

(loopt haar zo snel als ze kan achterna)

MENEER DE BOER:

Dat is dus eigenlijk een vraag van me.

MEVROUW VAN DER HOEVEN:

(voelt aan de deur die weer in het slot is gevallen, gaat weer in haar stoel zitten) Ik ben ik de enige die normaal is hier. *(stilte, ze ontdekt na een tijdje een vlekje op haar mouw, probeert dat weg te wrijven)*

MENEER DE GRAAF:

(is ondertussen opgestaan, staat voor Mevrouw van der Hoeven en biedt haar een badmintonracket aan)

MEVROUW KROES:

Nee, ze krijgen mij niet in een tehuis.

MEVROUW VAN DER HOEVEN:

Ach mens hou toch op. *(tegen Meneer de Graaf)* Wat wilt u nou.

MEVROUW KROES:

Dan ben je net een konijn in een hok.

MENEER DE GRAAF:

Ik dacht misschien-

MEVROUW VAN DER HOEVEN:
God wat een onzin.

MENEER DE GRAAF:
(gaat weer zitten)

MEVROUW KROES:
Ik heb het laatst nog aan de dokter gevraagd: Zou ik ook niet verzorgd moeten worden. Ben je gek, zei hij, voor jou nog lang geen verzorging. Dus daar ben ik dan mooi weer vanaf.

MEVROUW VAN DER HOEVEN:
Alsjeblieft zeg.

MEVROUW KROES:
Nee. Ze krijgen mij niet tussen de bejaarden die vijftig keer op een dag hetzelfde zeggen. Want dat doen ze, die zeggen vijftig keer per dag dat ze de koeien zo missen. Nee, ik zit hier goed.

Meneer de Boer heeft ondertussen de televisie weer harder gezet

VOICE OVER:
(mannestem) Ik ben blij dat ik van de begeerte af ben, ik voel me als iemand die ontsnapt is aan een razende en wilde meester.

MEVROUW VAN DER HOEVEN:
Ach man hou toch op.

VOICE-OVER:
(vrouwestem) Rust en vrijheid vormen het voordeel van de ouderdom.

MEVROUW VAN DER HOEVEN:
Kan dat wat zachter alsjeblieft.

MENEER DE BOER:
Wanneer begint de tennis?

MEVROUW KROES:
Ik heb geen idee.

MEVROUW VAN DER HOEVEN:
Of het alsjeblieft wat zachter kan.

MEVROUW KROES:
Wat zegt u.

MEVROUW VAN DER HOEVEN:

(doet haar na) Wat zegt u?

MENEER DE BOER:

(drukt op de afstandsbediening, het geluid gaat harder)

MEVROUW VAN DER HOEVEN:

Niks kunnen ze hier. Ik zeg toch heel duidelijk-

MENEER DE BOER:

(heeft het juiste knopje gevonden)

MEVROUW VAN DER HOEVEN:

Alsjeblieft zeg. *(pauze, ze ziet ineens dat ze haar pyjama nog aanheeft)* Dat is toch- Ze laten je rustig de hele dag in pyjama zitten. Hier. Ze zetten je neer en ze vergeten je gewoon. Stijlloos is het. Volkomen stijlloos. Ik moet direct- ik wil nu meteen eh- Waar kun je je hier ergens even eh-

MENEER DE GRAAF:

U kunt het beste naar uw kamer-

MEVROUW VAN DER HOEVEN:

Ach man hou toch op. *(twijfelt, weet niet waar ze naar toe zal gaan, gaat weer zitten)* Ik hoef me nergens voor te schamen. Ik ben altijd heel precies geweest op mijn nachtgoed, dat is mijn geluk. Ook in bed moet je goed voor de dag komen. Wat denkt u dat dit kost bijvoorbeeld. Kijk. Dat weten ze niet. Als je ziet wat er hier af en toe voorbijkomt. Waar ze in rond durven lopen. *(wijst op haar nachthemd)* Allemaal modehuis Blok uit Haarlem. Ze kennen er mijn maten uit het hoofd. Ik heb al dertig jaar dezelfde maten. Hoe doet u dat toch mevrouw van der Hoeven. Ik doe daar helemaal niets voor. *(doet haar been omhoog)* Hier. Tweënnegentig. Ik ben gezegend met zo'n lichaam. Ik eh- *(ze staat op, weet niet waar ze naartoe moet)* Ik heb mijn leven lang bij modehuis Blok in Haarlem gekocht. Daar reisden we in een dag voor op en neer, twee keer per jaar. Ze hebben hier alles van me afgepakt. Drie kasten vol had ik. Jurken, schoenen, jassen. Geen idee waar het gebleven is. Mijn hele garderobe-

MENEER DE GRAAF:

U moet gewoon vragen of u een keer in uw eigen kast-

MEVROUW VAN DER HOEVEN:

Ik ga toch niet vragen of ik een keer in mijn eigen kast mag kijken. Gekker moet het toch niet worden zeg.

MENEER DE GRAAF:

Zal ik het even voor u vragen zo direct. *(hij drukt op een knopje, er gaat een zoemer)*

MEVROUW VAN DER HOEVEN:

(schrikt van het geluid)

MENEER DE GRAAF:
Dat was de zoemer.

MEVROUW VAN DER HOEVEN:
Ik ben de enige die hier normaal is.

PETRA:
(komt op)

MEVROUW VAN DER HOEVEN:
Ze hebben me hier in pyjama laten zitten.

PETRA:
Wat vervelend mevrouw van der Hoeven.

MENEER DE GRAAF:
En ze wil even in haar kast-

MEVROUW VAN DER HOEVEN:
Man hou toch je mond. *(tegen Petra)* Er is er hier eentje die me niet mag. Die laat me expres zitten. In pyjama op de stoel en dan is ze opeens weg.

PETRA:
Ik loop wel even met u mee. *(neemt Mevrouw van der Hoeven bij haar arm)*

MENEER DE BOER:
(vraagt aan Petra die net wegloopt) Waarom ben ik eigenlijk hier op dit moment terechtgekomen-

PETRA:
(heeft hem niet gehoord, gaat af)

MENEER DE BOER:
Dat is dus eigenlijk een vraag van me.

(stilte, Meneer de Boer kijkt televisie, Meneer de Graaf kijkt strak voor zich uit, na een tijdje valt er een zonnestraal precies op Mevrouw Kroes d'r gezicht)

MEVROUW KROES:
Het wordt weer lente.

Overal in de ruimte schieten krokussen omhoog, sneeuwkllokjes en narcissen, Mevrouw Kroes is de enige die het opvalt, ze schrikt

MEVROUW KROES:

(raakt in paniek, gaat staan) Ik eh- *(kijkt naar de anderen, wijst naar de bloemen, Meneer de Graaf begrijpt het niet, Meneer de Boer kijkt naar de televisie)* Kijk die meeuwen. Hoe die met de wind meevliegen, zo rustig die vleugels. Hadden we vanmiddag nog een strakblauwe lucht, zomer in april, vijftien graden op de thermometer, narcissen die de grond uitschieten. Ik had ze al ontdekt voordat iemand het in de gaten had. Zag ze tussen het gras door piepen, eerst de sneeuwkllokjes, die zijn ieder jaar weer als eerste. Dan de krokussen en als laatste de narcissen, torenen overal bovenuit met hun gele trompetten. "Het is lente, het wordt weer lente!" Ik ben de enige die dat hoort, hier op het laantje. Die hebben het allemaal veel te druk, de mensen in de buurt. Ze fietsen met wapperende jassen voorbij, plastic tassen aan hun stuur. Af en toe steken ze hun hand op als ze me zien, maar meestal kijken ze strak vooruit, blik naar binnen. Die hebben boodschappenlijstjes in hun hoofd, voeren denkbeeldige gesprekken met hun dokters, de zorgen die er in zo'n kop kunnen zitten, dat heb ik niet meer hoor, och nee, daar begin ik niet meer aan. Ik ben toch ook al lang geen moeder meer, al lang niet meer, al lang niet meer. Moet je ze zien trappen, tegen de wind in over de dijk, die gaan nog zo veel meemaken, ik word al moe als ik er naar kijk. Hun haren in de war, dat zijn ooit mooie meisjes geweest hè, stuk voor stuk prachtige meiden en nog niet eens zo lang geleden.

MENEER DE BOER:

(moet heel hard hoesten) Ik had eigenlijk sportman willen worden. Alles met je lichaam doen. Tegen de natuurwetten in.

MEVROUW KROES:

Nee, ze krijgen mij niet in een tehuis.

MENEER DE BOER:

Zo hard als ze bij tennis een bal raken, dat kan toch helemaal niet. Honderd meter hardlopen binnen de 8 seconden. Onmogelijk. En het gebeurt hè, het gebeurt gewoon. Artiesten zijn het, die sportlui. Die verleggen de grens steeds een stukje. Het kan altijd weer hoger of sneller of harder en dat houdt nooit op. Dat laten die jongens ons zien. Ik kan daar zo vrolijk van worden. Een record dat wordt gebroken. Een onmogelijk doelpunt. Er zijn helemaal geen grenzen, daar ben ik heilig van overtuigd. We zijn al op de maan geweest. Met de hele straat hebben we er naar gekeken. Ik was de eerste met een televisie. Als er zoiets wordt uitgevonden dan moet ik dat hebben. Prachtig vind ik dat, nieuwe uitvindingen. Hifi stereo, de c.d speler, de videorecorder, ik had het allemaal als eerste van het dorp, de hele straat kwam bij ons luisteren of kijken. Of proeven. Wat dacht je. Fondue, niemand had er nog van gehoord en wij deden het al. Er kwamen mensen drie, vier keer voor het raam langs lopen om te zien wat we aan het doen waren, eerlijk waar, de brandweer rukte uit toen we voor het eerst zaten te barbecuen. Och man. De mens kan toch alles. Kijk maar om je heen. Het is een en al vooruitgang wat je ziet. Ik was al tien keer dood geweest als de dokters nu nog steeds zo weinig wisten als toen ik werd geboren. Mijn vader was tachtig geworden, ik had minstens drie vier broers en zussen meer gehad. Ik ben een optimist. Van nature. De medische wetenschap gaat veel sneller dan je denkt. Voor hetzelfde geld vinden ze morgen iets uit waardoor ik overmorgen weer door het dorp ren. Voor hetzelfde geld zet ik volgende week weer

een of andere inzamelingsactie op touw. Of een braderie of een rommelmarkt. Ik ben jarenlang voorzitter van de speeltuinvereniging geweest. En voorzitter van het zangkoor, van de kermiscommissie, voorzitter van het dorpsbelang, van de Boerenleenbank, de Rabobank. Geweldig vind ik dat. Voorzitten. Vergaderingen leiden. Organiseren. Die doet dit en die doet dat en ik leid het dan wel. En elk jaar een uitstapje met het hele bestuur. Prachtig. Maar niet alles zelf willen doen hè. Dat is het geheim. De juiste mensen om je heen verzamelen en dan is het verder een kwestie van delegeren. De zaken uit handen durven geven. Dat is heel belangrijk. Nee. Als het weer een klein beetje beter gaat dan pak ik de draad weer op. Ze zitten er om te springen in het dorp. Zonder jou ligt het hele verenigingsleven op z'n gat. En je weet niet hoe het gaat hè, de medische wetenschap gaat veel sneller dan je denkt. Dat is net als met de sport, elk record wordt weer gebroken, daar kun je op wachten. Met een beetje geluk vinden ze morgen iets waardoor ik overmorgen weer door het dorp ren. Ze zijn voor me aan het werk in de laboratoria. Dag en nacht gaat het daar door. Kijk maar uit het raam. Overal is er licht aan. Volhouden. Daar draait het momenteel om. Tot ze opeens met een medicijn aan de deur staan. We hebben wat gevonden de Boer. Laat die zuurstoftank maar zitten, als je dit neemt kan je nog jaren vooruit. Echt. Zo gek is dat niet. Het is al zo vaak zo gegaan. Allerlei ziektes die eerst ongeneeslijk leken- (*hij valt opeens stil*) Waarom ben ik hier eigenlijk op dit moment terechtgekomen. Dat is dus eigenlijk een vraag van me.

BLACK-OUT

2. ZOMER

Als het licht weer aangaat hangt er een lijn met wapperend wasgoed, er staan een aantal bloeiende zonnebloemen achter op het toneel. Meneer de Graaf en Mevrouw v.d. Hoeven spelen badminton, Meneer de Graaf heeft alleen een korte broek aan, blote bast, hij roept iedere keer als hij slaat "hop", Mevrouw v.d. Hoeven moet daar steeds om lachen. Ze heeft een mooie zomerjurk aan, ziet er goed gesoigneerd uit. Romantische muziek, dromerig met vogelgeluiden o.i.d. Meneer de Boer staat op de achtergrond te kijken. Petra zit samen met Mevrouw Kroes in tuinstoelen aan een tafeltje, met thee en gebak. De stoel van Mevrouw Kroes is versierd met ballonnen. Na een tijdje knapt er een ballon. Iedereen schrik. Meneer de Graaf en Mevrouw v.d. Hoeven onderbreken het spel.

DE BOER:
En hop!

MENEER DE GRAAF:
(moet hard lachen) Ha ha ha. Niks aan de hand mensen. God wat een weer!

PETRA:
Het was maar een ballon.

MEVROUW KROES:
Ik moet er niets van hebben.

MENEER DE GRAAF:
Die zon die maar brandt en brandt!

MEVROUW V.D. HOEVEN:
(loopt ondertussen naar Meneer de Graaf, pakt zijn handen) U bent zo sportief.

MENEER DE GRAAF:
Ik speel ze er allemaal uit. Ook als ze jonger zijn.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Ik heb zelden een man van uw leeftijd ontmoet die nog zo vitaal was.

MENEER DE BOER:
(roept) Hop.

MENEER DE GRAAF:
Kwestie van bijhouden. Ik loop iedere ochtend van hier naar het meer.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
En daar zwemt u.

MENEER DE GRAAF:
Weer of geen weer, ik zwem.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Fantastisch. *(ze kust hem)*

MENEER DE GRAAF:
U bent mijn vriendin.

MENEER DE BOER:
Ongelofelijk.

MENEER DE GRAAF:
(slaat het shuttletje op) En hop! God wat hebben we het goed mensen. Waar hebben we het aan verdiend hè. Ik heb mijn leven lang geen badminton gespeeld maar nu speel ik badminton!

Ze spelen een tijdje, Mevrouw v.d. Hoeven valt achterover, ze moeten hard lachen, meneer de Graaf pakt snel een fototoestel, maakt een foto van haar-

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Niet doen! Dit is toch geen gezicht. Alsjeblieft zeg. Pieter!

MENEER DE GRAAF:
(maakt de foto) En hop! *(wil haar overeind helpen)*

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Even voor de duidelijkheid. Herman was mijn man. Dat we daar geen misverstanden over krijgen.

PETRA:
(komt mevrouw v.d. Hoeven overeind helpen)

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Jij blijft van me af.

MENEER DE GRAAF:
(helpt haar overeind) En hop!

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Niks kunnen ze hier. Geef dat maar door aan de directie. *(ze loopt naar een tuinstoel)*

MENEER DE GRAAF:
Fantastische vrouw. Die kan nog gerust in zo'n jurk rondlopen!

PETRA:
En Hiep hiep-

MENEER DE GRAAF:
Hoera!

PETRA:
Hiep hiep-

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Ach mens hou toch op.

MENEER DE GRAAF:
Hoera! Wat een fantastische dag. Wat een weer!

PETRA:
(tegen Mevrouw Kroes) Alsjeblieft.

MEVROUW KROES:
Waar heb ik dat aan verdiend.

PETRA:
Maak maar open.

MEVROUW KROES:
(maakt het pakje open)

MENEER DE GRAAF:
Van mij mag het altijd zomer zijn. De zon op je blote bast. Vroeger liep ik nooit in korte broek hè. Of op sandalen. Als ik 's avonds thuis kwam ging ik onder de douche, ik kamde een kaarsrechte scheiding in mijn haar en dan trok ik mijn nette pak aan. Niks geen vrijetijdskleding. Altijd een kaarsrechte scheiding en een colbertje. Zelfs als ik in de tuin werkte. Of op vakantie. Mijn vrouw had een hekel aan zand tussen haar tenen. En wat moet je dan de Boer?

MENEER DE BOER:
Ik eh-

MENEER DE GRAAF:
Dan ga je in een hotel. Precies. Ik was een keurige man vroeger. In het weekend en door de week. Maar nu laat ik me diep bruin branden. Je zegt het maar hè, als het gras moet worden gemaaid. Ik loop het liefst de hele middag achter zo'n brullende maaimachine. God wat zou ik graag een keer kamperen.

PETRA:
Wilt u een stukje appeltaart?

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Heb ik daar om gevraagd soms.

PETRA:
Of wilt u een stukje slagroomtaart.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
O god nee.

PETRA:
U houdt toch altijd van appeltaart mevrouw van der Hoeven.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Ja.

PETRA:
Een stukje appeltaart dus.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Als je het maar laat.

MENEER DE GRAF:
Wat een vrouw!

PETRA:
Maar-

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Heb ik erom gevraagd soms. Precies.

MENEER DE GRAAF:
(moet om haar lachen)

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Goed geluisterd. Geef dat dan maar door aan de directie.

PETRA:
Ze zeggen dat u zo gek bent op een stukje taart.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
(tegen Meneer de Graaf) Dat kan allemaal wel wezen maar het is dus niet waar.

MENEER DE GRAAF:
(tegen meneer de Boer) Die stemmingen. Ik vind dat prachtig.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Hou nou maar op.

PETRA:
(geeft Meneer de Boer een stukje taart) Wat een geweldige dag hè meneer de Boer-

MENEER DE BOER:
Wat zegt u mevrouw de burgemeester?

PETRA:
(moet lachen) Wat zei u daar nou?

MENEER DE BOER:
(lacht met haar mee)

PETRA;
Mevrouw de burgemeester.

MENEER DE BOER:
Ja ja.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
God wat een onzin.

MENEER DE BOER:
Is er iemand jarig?

PETRA:
Mevrouw Kroes is jarig.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Hoe komt ze erbij.

PETRA:
Die is vandaag tweeënnegentig geworden.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Zoiets zeg je niet van een dame.

MEVROUW KROES:
Tweehonderdnegentig?

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Ik ben de enige die normaal is hier.

PETRA:
Tweeënnegentig.

MEVROUW KROES:
Wij kennen elkaar al sinds de lagere school.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Stijlloos. Niks kunnen ze geheimhouden. En ze vergeten je rustig een stukje taart te geven. Op je eigen verjaardag.

MENEER DE GRAAF:
(springt op) Wilt u een stukje taart.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Natuurlijk wil ik taart. Ik ben vandaag jarig!

MENEER DE GRAAF:
(gaat een stukje taart voor haar halen)

MENEER DE BOER:
Bent u ook jarig vandaag?

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Natuurlijk ben ik jarig.

PETRA:
Nee, mevrouw Kroes is jarig.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Mens, ik weet toch zeker zelf wel wanneer ik jarig ben.

PETRA:
Mevrouw Kroes is vandaag tweeënnegentig geworden.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Gekker moet het toch niet worden zeg.

(stilte)

MEVROUW KROES:
(heeft ondertussen het cadeau open gemaakt)

PETRA:
Vindt u het mooi.

MEVROUW KROES:
Het is een mooi boek maar wat moet ik ermee.

PETRA:
Dat zijn foto's van de verhuizing van Leo en mij.

MEVROUW KROES:
Ah ja.

PETRA:
(slaat het album open) Friesland is zo mooi in de zomer.

MENEER DE GRAAF:

(heeft een gebakje gehaald voor mevrouw v.d. Hoeven) Friesland is prachtig. En niet alleen in de zomer hè. God wat een leven! God wat een weer. Waar hebben we het aan verdiend mensen!

MEVROUW V.D. HOEVEN:

(krijgt een gebakje van Meneer de Graaf) U bent zo attent.

MENEER DE GRAAF:

Ja.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

U bent een man met stijl. Ik had nooit gedacht dat ik nog eens een man zou ontmoeten die fatsoenlijk een stropdas kan strikken. Herman kon dat. Herman had stijl.

MENEER DE GRAAF:

U bent mijn vriendin.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Even voor de duidelijkheid. Herman is mijn overleden man en hij is mijn vriend. Een keurige man. Daar kan je samen mee eten zonder dat het gênant wordt.

(stilte)

PETRA:

Toen we voor het eerst ons dorp binnenreden was het ook zo'n stralende dag.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Ik snap niet waar dat mens zich zo druk over maakt.

PETRA:

(laat een foto zien) Prachtig hè. Al die kleuren groen, Leo en ik waren direct verkocht.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Alsof ons dat wat kan schelen-

PETRA:

En hier zijn we pas getrouwd, weet u nog. Hier staat u-

MEVROUW KROES:

Ben ik dat?

PETRA:

Ziet u.

MEVROUW KROES:
Wat heb ik daar in godsnaam te zoeken.

PETRA:
En daarna hebben we dus dat kleine huisje in Beesterswaag gekocht-

MEVROUW KROES:
Zegt me helemaal niets.

PETRA:
(laat Mevrouw Kroes de foto zien)

MEVROUW KROES:
Ja ja-

MEVROUW V.D. HOEVEN:
(probeert de foto ook te zien)

PETRA:
Iedereen in Amsterdam verklaarde ons voor gek, wie gaat er nu midden in de rimboe wonen, maar wij vonden het geweldig.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Alsof je er gewoonweg niet bent.

PETRA:
Kijk. Leo heeft zich als een gek op de verbouwing gestort-

MEVROUW KROES:
Ja ja, dat is wat.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Zitten ze op je verjaardag gewoon met elkaar te kletsen.

PETRA:
We aten iedere dag buiten. Zo veel sterren 's avonds.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Maar wel van je taart eten. Daar heeft niemand dus problemen mee.

MEVROUW KROES:
Maar waarom vertelt u dat nu allemaal aan mij.

PETRA:
(huilt)

MEVROUW KROES:
(ziet dat Petra huilt, pakt een zakdoekje, geeft het aan haar) Ach kind-

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Daar kan je op wachten.

(snelle lichtwisseling)

PETRA:
(heft haar glas) Maar goed. Beste Kees-

MENEER DE BOER:
(schrikt, heeft zijn mond vol gebak, in de war, met volle mond) Ik was alvast begonnen-

PETRA:
(ondertussen) Je zal wel denken, wat is er allemaal aan de hand, waarom zit iedereen zo naar me te glimlachen, ik zag je daarnet zelfs al stiekem naar je hamer kijken alsof je er even aan dacht om maar eens een flinke klap op de tafel te geven, dat wilde je hè-

MENEER DE BOER;
(zoekt zijn voorzittershamer) Ik denk het-

PETRA:
Want Kees, het mag best wel eens gezegd worden, zonder jouw strakke hand van voorzitten zou het verenigingsleven hier in het dorp er een stuk minder rooskleurig uitzien en vandaar dat het Hare Majesteit de Koningin heeft behaagt- *(ze haalt een doosje uit haar zak)*

MENEER DE BOER:
(springt op) Nee-

PETRA:
Jawel- *(ze doet het doosje open, er ligt een lintje in)*

MENEER DE BOER:
Nee, maar dat is prachtig- *(hij loopt naar haar toe)*

(er is een grote lichtverandering, Petra draait haar rug naar hem toe, zet het gesprek voort dat ze daarnet had)

PETRA:
(wrijft haar ogen droog) Als we toen hadden geweten dat die verbouwing tien jaar zou duren waren we er waarschijnlijk nooit aan begonnen.

MEVROUW KROES:
Nee nee.

PETRA:

Zo'n huis houdt je bezig hè.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

(is er ondertussen bij komen staan) Hou maar op.

PETRA:

Als je denkt dat alles klaar is begint opeens het dak te lekken of valt ergens het stucwerk van de muur.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

(gaat naast Mevrouw Kroes zitten) Zo gaat dat gewoon. *(tegen Meneer de Graaf die haar kousen uitrekt)* Wat krijgen we nou-

MENEER DE GRAAF:

Ik dacht misschien dat u-

MEVROUW V.D. HOEVEN:

O nee hoor, daar begin ik niet aan.

MENEER DE GRAAF:

(doet voorzichtig haar kousen verder uit) Maar een voetenbadje-

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Ik geef niets om een voetenbadje.

PETRA:

(laat een foto zien) Leo wordt steeds kaler, hij vindt dat vreselijk.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Zo gaat dat. Wat bent u nou toch allemaal aan het doen.

MENEER DE GRAAF:

Ik probeer alleen-

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Ik zeg toch dat ik er niks om geef.

PETRA:

Straks is het huis af en zijn we zelf compleet vervallen zegt Leo.

MENEER DE GRAAF:

(zet Mevrouw v.d. Hoeven in het voetenbadje)

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Daar kan je op wachten.

PETRA:

Welnee, je wordt hier minsten 92.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Dat zeg ik.

MEVROUW KROES:

Ik ben 90.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Ik ben 92. Vandaag geworden.

MEVROUW KROES:

God u bent vandaag jarig?

MENEER DE GRAAF:

(zet ondertussen een parasol op)

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Man wat een drukte.

MENEER DE GRAAF:

Ik vind u groots. Groots. Deze vrouw mensen, deze vrouw-

MEVROUW V.D. HOEVEN:

God wat een onzin.

MENEER DE GRAAF:

Ik loop iedere dag naar het meer en weer terug. Weer of geen weer, ik zwem. Ik heb mijn leven lang niet gezwommen-

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Hou nou maar op.

MENEER DE GRAAF:

(gaat zitten en steekt een sigaar op) Wat een leven mensen! *(hij rookt)*

MEVROUW KROES:

Tjibbe is negenenzestig geworden. Dat je zo lang alleen kan zijn. Dat had ik nooit gedacht.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

(fel, houdt Petra in de gaten) Ik weet toch precies wie je bent.

PETRA:

Hoe bedoelt u.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Hoe bedoelt u zegt ze.

PETRA:

(tegen Meneer de Boer, die nog steeds onhandig achter haar staat) Wat is er toch aan de hand meneer de Boer.

MENEER DE BOER:

(ontroerd) Ik had er echt niet meer op gerekend.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Dan schakelen ze snel over op iets anders hè.

PETRA:

Waar had u niet meer op gerekend?

MENEER DE BOER:

(in de war, kijkt op zijn revers) Ik krijg binnenkort een lintje. Schijnt. *(hij blijft onhandig staan)*

PETRA:

Ja ja.

MENEER DE BOER:

Ze zijn er mee bezig. Dat gaat allemaal in het geheim hè. *(pakt haar bij haar arm)* Ik mag er niet te veel over zeggen.

PETRA:

Dat kan ik begrijpen.

MENEER DE BOER:

Kijk. Van huis uit ben ik boer hè. Maar voorzitter zijn, dat vind ik het allermooiste. Een beetje leiding geven, die doet dit en die doet dat en ik leid het dan wel. Kwestie van opdrachten geven, delegeren- En dan- *(alsof hij een toespraak begint)* Beste mensen-

MEVROUW V.D. HOEVEN:

God wat verschrikkelijk.

MENEER DE BOER:

Ik ben voorzitter van het zangkoor geweest, van de kermiscommissie, voorzitter van het dorpsbelang. Ik ben een echte vergaderboer. *(wanhopig)* Ik snap niet- *(trionfantelijk)* Hier. *(hij haalt een badge uit zijn broekzak speldt het naamplaatje op zijn revers)* Ze kennen me hier allemaal hè- Hé Geertje, wie ben ik-

MEVROUW KROES:

Kees de Boer-

MENEER DE BOER:

(leest het naamplaatje) Kees de Boer. Ziet u wel. Ze kennen me hier allemaal.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Hier. *(laat de foto aan Petra zien)* Lou Bandy. Om door een ringetje te halen. Ook toen het minder met hem ging. Zelfs toen het slecht ging zag je niets aan hem, Lou Bandy. *(zoekt tussen haar foto's)* We schrokken wel hoor, in het restaurant, toen Lou met zijn tweede vrouw aan kwam zetten. Zo'n meisje nog, dat gaat nooit goed zelden we tegen elkaar, daar kan je op wachten en we hadden gelijk hè, hadden we gelijk of niet? *(blijft Petra een tijdje aankijken)* Ik vraag je wat, of niet?

PETRA:

Sorry maar-

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Ik deed in die tijd de boekhouding van de Lion d'Or. Atje van der Hoeven. Lou Bandy was daar de eigenaar. Een zaak met sterren hè. O god, ze zagen er zo gelukkig uit, Lou en zij. Dat doet de liefde hè.

PETRA:

Ja ja.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Ja ja zegt ze.

PETRA:

(ziet dat Mevrouw Kroes ondertussen in slaap is gevallen, staat op) Leuk hoor. *(ze gaat af)*

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Leuk hoor zegt ze. Het is toch niet te geloven. *(tegen Meneer de Graaf)* Ze heeft die arme man in de steek gelaten. Ik heb hem zien afglijden de laatste maanden, Lou Bandy. Ze heeft hem gewoon ijskoud laten zitten. Hoe durft ze hier zo binnen te komen. Alsof wij die hele geschiedenis met Lou zijn vergeten. Het is toch- Leuk hoor, zegt ze dan. Geen greintje spijt, zag je het, geen greintje- *(pauze)* Ik was toen ook al verliefd op Herman. Ik durfde er niet serieus over na te denken. Maar als Lou op zijn 59ste zo'n jong meisje kon krijgen, waarom zou ik dan niet met een weduwnaar van mijn eigen leeftijd- Hij maakte pasteitjes voor me klaar, Herman, die kwam hij aan het eind van de dag brengen op mijn kantoor. En we dansten op een bedrijfsfeest, Herman en ik. Een prachtige foto is dat. Het hele personeel aan lange tafels, Lou op het toneel, zingend natuurlijk, en Herman en ik op de dansvloer.

MENEER DE GRAAF:

(is ondertussen naar haar toegekomen, pakt haar handen vast, muziek, Petra zingt op de achtergrond een nummer, Meneer de Graaf en Mevrouw v.d. Hoeven dansen, Meneer de Graaf houdt het na een tijdje niet meer vol, gaat terug naar zijn plaats, Mevrouw v.d. Hoeven hijgt uit)

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Je moest iedereen naar ons zien kijken, zo vrolijk, zo opgewonden, omdat wij haast over de dansvloer zweefden, Herman en ik. Zo hadden ze nog nooit mensen zien dansen, we zweefden haast-

MENEER DE GRAAF:

(is behoorlijk uitgeput) Het is gewoon, het is gewoon- *(ziet dat hij alleen in korte broek loopt, doet snel een overhemd en een pantalon aan)* En hop. En hop. En hop. En hop. *(gaat naast mevrouw v.d. Hoeven zitten)* Mijn naam is Pieter de Graaf. Met mij kan je alle kanten op.

(stilte)

MENEER DE GRAAF:

(tegen Mevrouw v.d. Hoeven) U hebt prachtige voeten.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

(laat haar voeten zien) Vindt u.

MENEER DE GRAAF:

Gave voeten zonder likdoorns of kromme tenen. Van een meisje haast.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Kwestie van de juiste schoenen. Ik heb mijn leven lang kwaliteitsschoenen van Dungelman gedragen. Dat is het verschil.

MENEER DE GRAAF:

Ik sport nog iedere dag. Van hier naar het meer loop ik.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

En dan zwemt hij.

MENEER DE GRAAF:

Weer of geen weer, ik zwem. Je moet het een beetje bijhouden.

(pauze, het geluid van kwakende kikkers in de verte)

MEVROUW KROES:

(is weer wakker geworden) Als het vroeger geregend had in de zomer dan dansten de jongens in de plassen.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Vroeger dansten we allemaal in de regen. We stampten door de plassen na een onweersbui. Dat is het leven hè, als je jong bent. Altijd dansen en zingen.

MENEER DE BOER:

Dat doen we nu niet meer.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Niets doen we nu niet meer.

(pauze)

(er klinkt een bel, het theaterlicht gaat uit, er gaan een aantal schemerlampen aan)

MEVROUW KROES:
(staat direct op, iedereen is verbaasd, ze gaat de zaal uit, komt een tijdje later terug met een McDonalds menu, ze gaat zitten eten)

De anderen volgen nu een voor een haar voorbeeld, gaan naar achter en halen een menu, iedereen zit uiteindelijk te eten. Na een tijdje gaat er weer een bel, iedereen neemt zijn pillen.

PETRA:
(komt na een tijdje op met een wagentje, haalt het afval op, ze draagt een lichte zomerjurk, af)

Na een tijdje gaat de bel weer. Meneer de Boer doet als eerste zijn lamp uit, daarna de anderen, Meneer de Graaf blijft over, zijn lamp is nog als enige aan. Hij merkt dat zijn stropdas los om zijn hals hangt, probeert de stropdas te strikken, maar weet niet meer hoe dat moet. We horen ondertussen het geluid van aftellen, zoals dat bij een lancering van een raket gaat, de stem van het Polygoon journaal die over de watersnoodramp vertelt, Koningin Juliana tijdens de kroning van Beatrix, jongensstemmen die "Pieter!" roepen, de laatste seconden van opnames van de piloten van de Bijlmerramp ("Going down, going down"), stilte. Meneer de Graaf begint te huilen als het hem niet lukt de das te strikken. Hij doet de lamp uit, de lampen van de anderen gaan weer aan, iedereen protesteert, hij doet weer snel zijn lamp aan, de andere lampen gaan uit, hij probeert het nogmaals, zelfde effect, als hij uiteindelijk probeert het lampje eruit te draaien gaat de lamp vanzelf uit.

BLACK-OUT

3. HERFST

Als het licht aangaat zit iedereen op zijn stoel. Lange stilte.

MENEER DE GRAAF:

(enthousiast) Na je pensioen begint het leven pas echt. Sinds ik hier ben- Mijn kinderen kennen me niet terug. Je was vroeger altijd zo stil pa en nu praat je maar door, je praat steeds maar door en ik praat en ik praat en ik praat en ik praat. Maar serieus, ik ben de afgelopen maanden meer mezelf geweest dan de jaren hiervoor. Pieter de Graaf is een zwijgzaam type, zeiden mijn collega's en ik was er nog trots op ook. "Een harde werker die geen problemen maakt. Onmisbaar voor het kaatsen, van groot belang voor de toneelclub, maar het is geen prater. Die zit maar in zijn stoel naar de mensen om hem heen te kijken". En ik zweeg. Dodelijk stil was ik dan. "Wat gaat er toch allemaal in je om", vroeg mijn vrouw. Wat kon ik haar zeggen. Wat is dit voor een leven. Dag in dag uit gewerkt. In hetzelfde huis gewoond, de hond uitgelaten in hetzelfde park, dezelfde burens gegroet, dezelfde feesten gevierd, dag in dag uit, dezelfde vrouw, steeds maar weer dezelfde vrouw, tot in de dood, dag in dag uit, lieve god- Ik kon haar dat niet zeggen. Zoiets kan je je vrouw niet zeggen. Dus zei ik niets. Maar al die keren dat ik zweeg zetten de woorden zich in me vast, net zo lang tot er zo vol van was, zo barstensvol. Het moet er wel uit nu, ik moet praten en praten en praten. Pieter de Graaf heeft lang genoeg gezwegen, er zit nog zeker voor dertig jaar gespreksstof in me. Ik ben één bonk energie. Ik loop iedere dag naar het meer en weer terug. En daar zwem ik. Ik heb mijn leven lang niet gezwommen, maar nu zwem ik en ik zwem. En ik ben fit, ik ben vitaal, ik voel het bloed door me heen pompen en ik maak plannen, want mijn vrouw was mijn vrouw, maar mijn vriendin is mijn vriendin. Mijn vriendin is mijn vriendin. *(pauze)* Het is toch zo. *(zoekt zijn zakken na, vindt een doosje sigaren)* We hebben het hier toch geweldig. *(haalt er een uit, hij zoekt naar lucifers)*

MENEER DE BOER:

(haalt een aansteker uit zijn zak, knipt hem aan)

MENEER DE GRAAF;

(neemt de aansteker aan, steekt zijn sigaar aan)

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Dat doen we hier dus niet!

MENEER DE GRAAF:

(begrijpt haar niet)

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Er wordt hier dus niet gerookt.

MEVROUW KROES:

Normaal gesproken komt hier geen mens.

MENEER DE GRAAF:

Maar-

MEVROUW V.D. HOEVEN:

(tegen meneer de Graaf) U bent hier zeker nieuw.

MENEER DE GRAAF:

(kijkt haar verbaasd aan) U bent mijn vriendin.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

God wat een onzin.

MENEER DE GRAAF:

(wil Mevrouw v.d. Hoeven vastpakken)

MEVROUW V.D. HOEVEN:

(ontwijkt hem)

MENEER DE GRAAF:

(grijpt haar handen)

MEVROUW V.D. HOEVEN:

(nadrukkelijk) Blijf van me af.

MENEER DE GRAAF:

Maar Atje-

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Dat heb ik niet gehoord. *(tegen Meneer de Boer)* Hoe kunt u die man een vuurtje geven-

MENEER DE BOER:

Ik eh- Ik eh-

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Ik eh, ik eh- *(wijst op Meneer de Boer)* Hij heeft last van zijn longen.

MENEER DE BOER:

Beste mensen-

MENEER DE GRAAF:

Maar ik weet toch niet- *(blaast ondertussen de kant van Mevrouw Kroes op)*

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Het is een schande. Die staat iemand recht in het gezicht te blazen-

MEVROUW KROES:

Wat zegt u.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
(praat haar na) Wat zegt u-

MEVROUW KROES:
Ik kan een potje thee zetten, als iemand zin heeft eh-

MEVROUW V.D. HOEVEN:
(tegen Meneer de Graaf) U moest zich schamen-

MENEER DE GRAAF:
Het spijt me vreselijk. *(staat onhandig met de sigaar in zijn handen)*

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Wat staat u daar nou.

MENEER DE GRAAF:
Ik weet niet, ik-

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Het is toch- God wat een verschrikking. Wat bent u voor man. Wat is dat voor man!

MENEER DE GRAAF:
Het spijt me verschrikkelijk.

(het brandalarm gaat af, de sprinklerinstallatie gaat aan, Meneer de Graaf staat precies onder de straal water, blijft gewoon staan)

MENEER DE BOER:
(springt verschrikt overeind) Geen paniek mensen.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
(wordt ook een beetje nat) Ik heb pas mijn haar laten doen!

MENEER DE BOER:
Mensen, geen paniek!

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Kom er dan onderuit man.

MENEER DE GRAAF:
(blijft onder de straal staan)

MENEER DE BOER:
Geen paniek zeg ik. Geen paniek!

MEVROUW V.D. HOEVEN:
(drukt op het knopje van de intercom) Hallo! Dit is werkelijk- Hallo!

MEVROUW KROES:

(draait aan haar gehoorapparaat, de piep verdwijnt, ze kijkt ondertussen naar de mensen om zich heen) Hier had ik echt niet op gerekend.

MENEER DE BOER:

Ik ben jarenlang voorzitter van het brandweercorps geweest.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

(drukt weer op het knopje) Hallo. Hallo!

MENEER DE BOER:

Het komt allemaal goed mensen.

MEVROUW KROES:

Wat zegt u.

ALIE:

(praat haar na) Wat zegt u.

MENEER DE BOER:

Het is een kwestie van, een kwestie van van-

MEVROUW V.D. HOEVEN:

(leest van een geplastificeerde kaart) Raak niet in paniek.

MENEER DE BOER:

Voorzitter van het brandweercorps, voorzitter van de kermiscommissie, de kaatstclub, de Rabobank, Boerenleenbank-

MEVROUW KROES:

Ik kan een potje thee zetten, als iemand zin heeft eh- *(ze gaat thee zetten)*

MENEER DE BOER:

Als we nu allemaal gewoon rustig blijven zitten!

MEVROUW KROES:

(gaat verschrikt weer zitten)

MENEER DE BOER:

Mijn naam is Kees de Boer.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

(drukt intussen op een knopje, er gaat een zoemer, ze roept in een intercom) Hallo-hallo- Dan zijn ze er niet hè, als je ze nodig hebt. Hallo-

MENEER DE BOER:

Even centraal mensen alsjeblijft.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
(leest van de kaart) Volg de groene pijlen.

MENEER DE BOER:
Het lijkt me het beste, het lijkt me het beste eh-

MEVROUW V.D. HOEVEN:
(ze probeert de groene pijlen te vinden, zet ondertussen een paraplu op) Alles moet je hier zelf doen. Niks is er geregeld.

MENEER DE BOER:
Voorzitter van de- Voorzitter van de- Mijn naam is Kees de Boer. *(heeft ondertussen dezelfde kaart als heeft Mevrouw v.d. Hoeven gevonden, leest)* Raak niet in paniek.

ALIE:
Ach man hou toch op.

MENEER DE BOER:
Volg de groene pijlen. Ga rustig naar de dichtstbijzijnde nooduitgang.

ALIE:
(leest uit een puzzelboekje) Kleine ruimte, drie letters.

MENEER DE BOER:
Hok. Het komt allemaal goed mensen- *(zoekt)* De dichtstbijzijnde nooduitgang-

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Bejaarde, 4 letters-

MENEER DE BOER:
Ik weet het niet, ik weet het niet.

MEVROUW KROES:
Ik ga geloof ik toch maar even een potje thee-

MENEER DE BOER:
Zitten blijven verdomme!

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Bejaarde. Vier letters.

MEVROUW KROES:
AOW'er.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Vier letters!

MENEER DE BOER:
En zitten blijven!

INTERCOM:
Hallo?

MENEER DE BOER:
Hallo?

INTERCOM:
Mevrouw van der Hoeven?

MENEER DE BOER:
Hallo?

ALIE:
Ze denken toch niet dat ik daar nu nog op inga.

MENEER DE BOER:
De Boer hier.

INTERCOM:
(andere stem) Wie heeft er gedrukt-

MENEER DE BOER:
Ik heb geen idee.

INTERCOM:
(eerste stem) Mevrouw van der Hoeven.

MENEER DE BOER:
(de naam zegt hem niets) Mevrouw van der Hoeven?

MEVROUW KROES:
Mevrouw Kroes.

MENEER DE BOER:
Nee, mevrouw van der Hoeven.

MEVROUW KROES:
Ik ben mevrouw Kroes.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
God wat een onzin.

INTERCOM:
Hallo-

MENEER DE BOER:
Hallo?

MEVROUW KROES:
Geertje Kroes.

INTERCOM:
(andere stem) Die drukt om het minste of geringste.

MENEER DE BOER:
Er is hier wel een mevrouw Kroes.

INTERCOM:
(eerste stem) Mevrouw van der Hoeven?

(het alarm gaat uit, de sprinklerinstallatie houdt er mee op)

MEVROUW KROES:
(ondertussen) Ik denk dat ze verkeerd verbonden zijn.

MENEER DE BOER:
(gebaart dat ze stil moet zijn) Hallo?

INTERCOM:
(andere stem) Als er echt wat is drukt ze wel weer.

INTERCOM:
Heb jij gisteren Barend en van Dorp gezien? *(er klinkt een klik, de intercom is uit)*

(pauze)

MEVROUW V.D. HOEVEN:
God wat een drukte.

MENEER DE BOER:
Zo zie je maar weer. Het komt uiteindelijk allemaal goed mensen. Kwestie van- Kwestie van- Niet alles zelf willen doen, de juiste mensen om je heen eh- Dat is belangrijk dat is belangrijk en dan- *(alsof hij een toespraak begint)* Beste mensen-

ALIE:
Man hou toch op.

MENEER DE BOER:
(heeft het woord gevonden) Delegeren! Dat is het. Niet vergeten de Boer. Ik weet even niet eh- Beste mensen- *(weer op normale toon, zijn armen gastvrij gespreid)* Namens de hele commissie heet ik u van harte welkom-

ALIE:

(tegen Meneer de Graaf) U bent zeker nieuw hier?

MENEER DE BOER:

(tegen Romke) Regent het?

ALIE:

Ik ben de enige die normaal is. Hier. *(doet haar been omhoog)* Tweeënnegentig. Ik ben gezegend met zo'n lichaam. Mar het gaat wel door hè, op die manier. Het houdt maar niet op..

MENEER DE GRAAF:

(zoekt een asbak om zijn sigaar in weg te leggen, loopt naar de plantenbak)

MEVROUW KROES:

Ho ho ho ho.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Die drukt zijn sigaar uit in de plantenbak.

MEVROUW KROES:

(begint Meneer de Graaf uit te kleden)

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Laat die man toch met rust!

MEVROUW KROES:

Als de jongens uit school komen fietsen in de herfst regenen ze soms kletsnat, daar doe je niets tegen. Ik zet gewoon het droogrek klaar, de kachel wat hoger. En dan die kleren lekker laten stomen.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

God wat verschrikkelijk.

MEVROUW KROES:

Pyjama aan en op de bank. Trek je kleren nou uit jongen, anders vat je kou. *(trekt Meneer de Graaf's kleren uit, doet hem een ochtendjas aan en zet hem op een stoel)*

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Kleine ruimte drie letters.

MENEER DE BOER:

Cel.

MEVROUW KROES:

Toilet.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Drie letters.

(de fluitketel begint te piepen, Mevrouw Kroes denkt dat het haar gehoorapparaat is)

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Alsjeblieft zeg.

MENEER DE BOER:
Het is de ketel.

MEVROUW KROES:
Wat zegt u.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Kan dat wat zachter alsjeblieft.

MENEER DE BOER:
De fluitketel.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Het is de fluitketel.

MEVROUW KROES:
(ziet stoom uit de fluitketel komen) Ik denk dat het de fluitketel is.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
God wat irritant. *(zet de ketel af)*

MEVROUW KROES:
Het was de ketel hoor.

MENEER DE GRAAF:
(wil mevrouw v.d. Hoeven vastpakken)

MEVROUW V.D. HOEVEN:
U moet nu echt ophouden zeg.

MENEER DE GRAAF:
(pakt haar toch vast)

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Wat zeg ik nou.

MENEER DE GRAAF:
(houdt haar vast)

MEVROUW V.D. HOEVEN:
(slaat hem in zijn gezicht)

MENEER DE BOER:
Het komt uiteindelijk allemaal goed mensen.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Man houd toch je bek.

MENEER DE BOER:
Uiteindelijk komt het altijd allemaal goed uiteindelijk.

MENEER DE GRAAF:
(loopt weer naar Mevrouw v.d. Hoeven)

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Blijf van me af. *(weert hem af met een stoel)* Het is hier de hel. De dood is de enige uitkomst. Ik bid en bid, maar wordt niet verhoord. Mijn hemelse vader, waarom helpt u me niet. Waarom komt u mij niet halen.

MENEER DE BOER:
(boos) En nou is het afgelopen. Afgelopen.

MENEER DE GRAAF:
(gaat weer zitten)

(lange pauze, Mevrouw Kroes komt op met een theewagentje)

MEVROUW KROES:
(terwijl ze thee ronddeelt) Tjibbe is 69 geworden. Dat je zo lang alleen zou kunnen zijn, dat had ik nooit gedacht. Ik mis hem nog iedere dag, Tjibbe. Hij ging op de motor weg en hij kwam niet meer thuis. Zoiets verwacht je niet. *(huilt)* Ik mis hem nog iedere dag.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Ach mens hou toch op.

MEVROUW KROES:
Mijn zoon heeft het café van Tjibbe verkocht.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Hou nou toch eens op.

MEVROUW KROES:
De aanloop is te klein. Ze hebben bijna allemaal televisie dus blijven ze 's avonds liever thuis achter de gordijnen. Hij heeft nu een horecagelegenheid met verschillende zalen, mijn zoon. We verzorgen alles- Complete arrangements voor

bruiloften en partijen. Je kunt het krijgen zoals je wilt. Van koffie met koek tot complete diners. Ik kook nog gewoon zelf.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Wilt u daar nu mee ophouden alstublieft.

MEVROUW KROES:
Voor twee- drie dagen tegelijk.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Het is toch verschrikkelijk.

MENEER DE BOER:
Dames dames.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Wat nou dames dames.

MENEER DE BOER:
Beste mensen-

MEVROUW KROES:
En wat ik niet meer lust gooi ik in de vaart. Nee. Ze krijgen mij niet in een tehuis. Dan zit je de hele dag tussen de bejaarden die de hele dag hetzelfde zeggen. Want dat doen ze hoor. Die zeggen de hele dag hetzelfde.

MENEER DE BOER:
(hoest ondertussen)

MEVROUW V.D. HOEVEN:
En maar kuchen en rochelen.

MEVROUW KROES:
Nee, ze krijgen mij niet in een tehuis.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Mens wat doe je hier dan.

MENEER DE BOER:
Hoe laat begint de tennis.

MEVROUW V.D. HOEVEN:
Wat doe je hier dan vraag ik.

MEVROUW KROES:
Ik kom hier ook voor de tennis geloof ik.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Je moet om je heen kijken en conclusies trekken.

MENEER DE BOER:

Hoe laat begint de tennis.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Misschien is er geen tennis.

MENEER DE BOER:

Er is altijd tennis.

MEVROUW KROES:

Ik kom hier ook voor de tennis geloof ik.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Dit is een tehuis! Goed geluisterd. Dit is een tehuis.

MEVROUW KROES:

Ze hebben een huisje voor me gekocht, de kinderen.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Ze horen je best hè.

MEVROUW KROES:

Ik weet niet hoe ik de dag door kom, maar dat went vanzelf zei mijn zoon.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Maar ze praten er gewoon overheen. Dit is een tehuis!

MEVROUW KROES:

(begint een stapel glazen te spoelen) Pouleren heet dit, de glazen pouleren.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Goed geluisterd. Dit is een tehuis!

MENEER DE BOER:

Laat die vrouw toch met rust!

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Dit is een tehuis en ik ben hier de enige die normaal is. *(loopt naar de deur, probeert hem open te doen)* Ze sluiten je op tussen de gekken en je redt je er maar mee.

(roept) Herman! Wat is dit voor manier om je laatste dagen- Herman! *(tegen Meneer de Graaf)* Blijf van me af. Wat is dit voor manier. *(ze rammelt aan de deur)* Ik ben de enige die het hier zelf betaalt. Ik eis een eigen kamer. *(rammelt aan de deur)*

Herman. Haal me hier vandaan Herman! Dit is een tehuis. Goed geluisterd. Dit is een tehuis verdomme. Geef dat maar door aan de directie.

VOICE OVER:

(zoals een piraat, met slechte "underscore") En dan volgt er nu een nummer voor Geertje Kroes. Want dat heeft ze wel verdiend, die zit daar maar in haar huisje op de dijk-

MEVROUW KROES:

Draai maar een Duitse schlager, dat vind ze altijd mooi.

VOICE OVER:

Dus speciaal voor Geertje Kroes het nummer ... *(ze zet een Duitse schlager op)*

(Mevrouw Kroes deint mee op de maat van de muziek, ze zingt mee, haar handen boven haar hoofd, ze blijft in haar eentje over in een spot, er vallen bladeren op het toneel, het waait, aan het eind van het nummer begint het te regenen.

MEVROUW KROES:

(ziet dat er nog kleren op de waslijn hangen, tegen Petra) O kind, we moeten snel zijn, voor je het weet is het weer net zo nat als toen ik het ophing.

PETRA:

(wil de was van de lijn halen)

MEVROUW KROES:

Houd jij de mand maar vast, mamma haalt de was wel van de lijn. *(ze haalt de was van de lijn, onhandig)* Ze hebben Tjibbe in Goutum gecremeerd. Ik moet nu naar Heereveen. Dat is een kwestie van districten. Wat maakt het uit. Zo'n crematorium is overal hetzelfde. Ze rijden er af en aan, er komt de hele dag rook uit de schoorsteen. U kunt hier uw handtekening zetten, dan mag u me nu volgen naar de rouwzaal. Dan kunt u nu luisteren naar het favoriete nummer van de dode- Ik wil er geen muziek bij. Dat heb ik ook tegen de kinderen gezegd. Muziek draai je als er feest is. Bloemen hoeft van mij ook niet. Die leggen ze op de kist en na een dag gooien ze ze weg. Dan mag u nu langs de kist lopen om afscheid te nemen. Dan mag u nu naar de aula voor koffie met koek. Meestal wordt het naderhand nog best gezellig. "We zien elkaar alleen maar op begrafenissen, we moeten eens een keertje gewoon afspreken, misschien weer eens een reünie". Daar komt natuurlijk niets van terecht. We zien elkaar misschien nog een keer of tien, een groepje dat steeds kleiner wordt en dan zijn we er allemaal geweest. Nee. Zo'n crematorium is niks. Maar begraven is nog erger. Dan lig je opeens tussen wildvreemde mensen. Nee, weg is weg, daar moet je verder geen rompslomp van hebben. Ik heb de sleutel in de schuur hangen, dan kunnen ze er altijd in, de kinderen. *(de was is van de lijn af, Petra gaat af, de andere personages zijn onderhand ook van het toneel, Mevrouw Kroes is alleen, ze gaat in de kamer zitten, pauze)* Alles is op orde. De dahlia's zijn voor de winter de tuin uit, die staan netjes in de schuur op de lente te wachten. Naast het gereedschap van Tjibbe. Alles staat er nog even netjes als het er altijd heeft gestaan. Als Tjibbe zo meteen terug zou komen zou hij direct aan de slag kunnen. Soms denk ik dat ik hem hoor timmeren, of lijkt het net of ik hem hoor zagen achter het huis. *(luistert)* Hoor je. Niet naar buiten lopen, stil blijven luisteren. *(luistert)* Zo meteen komt hij binnen, dan zet ik een extra grote pot koffie. Dat geeft zo'n goed gevoel, vier keer

opschenken in plaats van twee. Ik weet wel dat het onzin is, maar ik kan zo heel stil op hem zitten wachten, dan ben ik even helemaal rustig.

(stilte)

(kijkt rond, gaat zitten) Ik ga niet nog een keer een hele winter op de lente zitten wachten. Het is nog maar net licht en het wordt al weer donker, daar valt geen lol aan te beleven, ik heb het wel gezien. Vroeger had ik het wel, die kracht, dan moest ik door, ik wilde steeds maar door, maar de pit is er uit. Ik weet niet wat het is. Toen ik voor mijn hart in het ziekenhuis lag viel ik tijdens het eten zo maar ineens weg, bordje op schoot, ik had niets door, alsof ze de stekker eruit trokken. Een prachtige dood had dat kunnen zijn. Wat en teleurstelling toen ik weer bij kwam. (ze luistert, steekt haar vinger op) De motor van Tjibbe was nog helemaal heel, geen schrammetje, maar van Tjibbe was er niet veel over hebben ze gezegd, ik mocht hem niet meer zien. Ze hebben hem gecremeerd in Goutum. Ik moet naar Heereveen. Maar ik laat mijn as gewoon uitstrooien boven zee, dan kom ik vanzelf weer bij Tjibbe terecht. Nee. Ik heb alles prima geregeld, overal heb ik aan gedacht. *(er komt een man op met een lange leren jas aan en een helm op zijn hoofd, een bos bloemen in zijn hand, als hij de deur open doet begint het hard te waaien, Mevrouw Kroes schrikt)*

BLACK-OUT

Petra loopt met een zaklamp rond in het donker. Het onweert en regent hard. Ze schijnt op Meneer de Graaf, die in zijn stoel ligt te slapen.

MENEER DE GRAAF:

(schrikt wakker, fluistert) Is er razzia?

PETRA:

(fluistert) Niets aan de hand. U moet dit even aantrekken.

MENEER DE GRAAF:

Waar is dat goed voor.

PETRA:

We moeten op alles voorbereid zijn. *(ze schijnt op Meneer de Boer, die met zijn ogen wijdopen op zijn stoel zit)*

MENEER DE BOER:

Waarom ben ik hier eigenlijk op dit moment terechtgekomen.

PETRA:

(fluistert) U moet dit even aantrekken meneer de Boer.

MENEER DE BOER:

Dat is dus eigenlijk een vraag van me.

PETRA:

(schijnt op Mevrouw v.d. Hoeven) Mevrouw van der Hoeven.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Ach mens ga toch weg.

MENEER DE GRAAF:

(is achter Petra aangelopen) U moet dat even aantrekken.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Ik ga toch niet in zo'n rare cape-

PETRA:

We moeten op alles voorbereid zijn.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Ik ga hier niet voor idioot-

MENEER DE GRAAF:

(paniekerig) Wees nou even verstandig Atje.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

(fel) Sinds wanneer word ik hier door Jan en alleman bij de voornaam genoemd-

MENEER DE GRAAF:

Mevrouw van der Hoeven-

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Gek word ik van die man.

PETRA:

(tegen Meneer de Graaf) Gaat u maar even rustig op uw eigen plaats-

MENEER DE GRAAF:

U bent mijn vriendin.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Lazer toch op.

(er is een bliksemflits en een donderslag)

MEVROUW V.D. HOEVEN:

En dat de hele zaak hier maar in de hens vliegt.

Het licht gaat aan, het houdt op met onweren

PETRA:

In welke stad hangt het beroemde schilderij de Nachtwacht.

MENEER DE BOER:

(drukt op het knopje van de intercom) Dat moet dan wel in Amsterdam zijn.

PETRA:

Heel goed Kees de Boer.

MENEER DE BOER:

Mijn naam is Kees de Boer. Ik ben 33 jaar.

PETRA:

Zoals het klokje thuis tikt-

MENEER DE BOER:

(drukt weer op het knopje) Tikt het nergens. Gisteren heb ik mijn rijbewijs gehaald. De vorige keer was ik gezakt, ik raakte met mijn achterwiel de rand van een plantsoentje. "Waar ben je de vorige keer op gezakt de Boer. Rijdt daar dan maar eens even naartoe." Hij laat me er een keer omheen rijden, het gaat goed en ik ben geslaagd.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

God wat een onzin.

PETRA:

Oost west-

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Thuis best.

PETRA:

U moet eerst wel even drukken mevrouw van der Hoeven-

MEVROUW V.D. HOEVEN:

(doet haar na) U moet eerst wel even drukken eerst mevrouw van der Hoeven-

MENEER DE BOER:

Ik ben direct een auto gaan kopen, een grote zwarte Amerikaan. De eerste auto van het dorp. Ik heb altijd alles als eerste.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Ik ben hier de enige die normaal is.

MENEER DE BOER:

De eerste mens op de maan, de hele straat kwam bij ons kijken, wij waren de enige met een televisie. Eerst zwart wit, later kleur, och man.

PETRA:

Scharlaken-

MENEER DE BOER:

(drukt op het knopje) Rood. Hifi stereo, video, fondue-

MEVROUW V.D. HOEVEN:

(tegen Meneer de Graaf die met een badmintonracket voor haar staat) Wat wilt u nou.

MENEER DE GRAAF:

(zwijgt)

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Ga toch weg alsjeblieft.

MENEER DE GRAAF:

(gaat teleurgesteld weer zitten)

PETRA:

Hoeveel ons gaat er in een kilo.

(stilte)

PETRA:

Meneer de Graaf misschien.

MENEER DE GRAAF:

(zwijgt)

PETRA:

(tegen Meneer de Graaf) Wat is zwaarder, een kilo veren-

MENEER DE BOER:

(drukt op zijn knopje) Allebei even zwaar. Een grote zwarte Amerikaan.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Ik ben de enige die normaal is hier.

MENEER DE BOER:

Ik heb de hele avond rondjes door het dorp gereden.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Laat die man alsjeblieft eens zijn mond houden.

MENEER DE BOER:

Overal kwamen ze naar buiten en ik toeteren en zij weer zwaaien. En ik weer toeteren. En zij weer zwaaien. En ik weer toeteren-

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Dit is toch, dit is toch-

MENEER DE BOER:

Vorige week hebben we mijn vader begraven. Hij had maagkanker. Nu moet ik van school, dat is op zich positief.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Waarom zegt u er niets van.

PETRA:

Daar ga ik niet over. Noem drie medeklinkers.

MENEER DE BOER:

(drukt) O, a, u-

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Wie gaat er dan wel over.

PETRA:

Boer vrouw heer-

MENEER DE BOER:

(drukt) Aas.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Ik had het tegen jou hè. Goed geluisterd.

MENEER DE BOER:

Ik neem samen met mijn broer het bedrijf over. Ik weet niet of ik boer wil worden, buschauffeur had me ook wel wat geleken. Ik heb er eerder nooit zo over nagedacht, maar dat hoeft nu dus ook niet meer.

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Niks kunnen ze hier. *(drukt op de bel)*

PETRA:

(loopt weg)

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Val toch dood. *(pauze)* Geef dat maar door aan de directie.

(pauze)

MENEER DE BOER:

Kijk. Iedereen zwaait naar me. Dat gaat zo de hele dag door. Ik ben wat je noemt een bekend figuur hier in het dorp en daar moet je een beetje naar gedragen, het hoort er allemaal bij. Ze zijn voor me bezig met een lintje. Ik kan er nog niet te veel

over zeggen, maar ze zijn voor me bezig. Er wordt overal keihard voor me gewerkt. Ook de heren medici- *(wijst op zijn zuurstoffles)* Binnenkort kan ik zonder. Ze konden niks garanderen, maar de kans was groot zeiden ze. De kans was groot.

(pauze)

(bekijkt zijn naamplaatje) Ik ben ik ben- Voorzitter van de- Ik ben voorzitter van het zangkoor geweest, van de kermiscommissie, voorzitter van het dorpsbelang. Voorzitter van de boerenleenbank, de Rabobank. De raad van commissarissen, de raad van commissarissen.

(stilte)

Ik ben Kees de Boer. Ik zit hier.

PETRA:

(zoals een radiopiraat, over de intercom) En dan nu speciaal voor de heer Kees de Boer zijn favoriete cabaretier. Je raadt het al Kees, dit is speciaal voor jouw Harry Touw- *(ze draait een plaat met moppen van Harry Touw)*

MENEER DE BOER:

(moet telkens verschrikkelijk lachen om de flauwe grappen van meneer Touw, hij krijgt het steeds benauwder, hij moet hoesten, hij slaat tegen zijn zuurstoffles, Mevrouw v.d. Hoeven ziet dat hij bijna stikt, drukt op de intercom.

PETRA:

(Petra komt op met een nieuwe fles, sluit de fles aan. Het licht is nu gefocust op Meneer de Boer)

MENEER DE BOER:

(hijgend) Soms heb ik het zo benauwd, dat is een beetje doodgaan. Maar ze zijn voor me bezig hè Petra, dat heb ik je verteld. Ik ben een optimist, van nature, *(hulpeloos)* Wat kan ik anders Petra, wat kan ik. *(optimistisch)* Voor je het weet staan ze hier in de deur. Stormen ze binnen. Laat die zuurstofflessen maar zitten de Boer. Het is zo vaak gebeurd. Zo veel ziektes die eerst ongeneeslijk leken en nu- Maar stel dat ze te laat zijn hè, ik bedoel, dat kan, dat kan- Jij kan zo op de voorkant van een tijdschrift weet je dat. *(pakt haar arm)* Ik ben er soms wel een beetje bang voor dat het einde lastig gaat worden, snap je dat. Ik weet niet, ik- Wat mij betreft is het gewoon pats boem afgelopen en dan niets meer. Want dood is dood en verder niks. Er zit echt niemand op je te wachten hoor, daar geloof ik niet in. Je hoopt het wel, er moet toch iets meer zijn denk je dan. Want als er niets na komt, wat is er dan voor. Ik bedoel: niets begint nergens en houdt ook nooit op. Daar kan dus ook niets voor komen. Dus als er hierna niets komt, zou het nu net zo goed niets zijn. En dan zou alles gewoon steeds hetzelfde blijven. Maar dit is toch wel iets, nu, dit. Wij zijn toch wel iets Petra. Ik-

PETRA:

(loopt weg)

MENEER DE BOER:

Petra! (*pauze*) Er moet er hierna iets zijn, dat moet dus wel. Maar wat dat dan is-
Wat dat dan is weet niemand. Ik weet het niet, ik weet het niet, ik ik-

VOICE OVER:

En we gaan door met een nummer speciaal voor Pieter de Graaf.

MENEER DE GRAAF:

Dat hoeft echt niet.

VOICE OVER:

En je weet hoe dat gaat met de muziek, Pieter-

MENEER DE GRAAF:

Ik weet niet of, ik weet niet-

VOICE OVER:

Of je dat nou wilt of niet, ineens brengt het je weer terug in de tijd, naar een ver-
verleden.

MENEER DE GRAAF:

Laat me met rust.

VOICE OVER:

We gaan samen met jou een reis door de tijd maken Pieter-

MENEER DE GRAAF:

Laat me met rust godverdomme-

VOICE OVER:

We gaan terug naar de jaren dertig van de vorige eeuw. Weet je het nog Pieter,
speciaal voor jou het nummer waarop je voor het eerst met je vrouw hebt gedanst!

*Er wordt hetzelfde nummer gedraaid als waarop Meneer de Graaf eerder met
Mevrouw v.d. Hoeven danste, Meneer de Graaf blijft een tijdje zitten, tranen in zijn
ogen, dan staat hij op, loopt naar Mevrouw v.d. Hoeven, maakt een buiging, ze wil
niet met hem dansen, de muziek wordt grimmiger, Meneer de Graaf pakt haar hand
vast, ze trekt terug, ze praten met elkaar, maar de muziek is zo hard dat we niet
verstaan wat ze zeggen. Mevrouw v.d. Hoeven wil dat Meneer de Graaf van haar
afblijft, Meneer de Graaf blijft aandringen, uiteindelijk sleept hij haar de dansvloer
op, ze stribbelt hevig tegen, er volgt een dans die op vrij worstelen lijkt, Mevrouw
v.d. Hoeven weet aan Meneer de Graaf te ontsnappen, rent weg, Meneer de Graaf
danst uitzinnig door tot hij van uitputting in elkaar zakt, blijft in het donker liggen.*

MEVROUW V.D. HOEVEN:

*(komt op met een jas aan en een plastic tas, verstopt zich op het moment dat Petra
binnenkomt)*

PETRA:

(knielt bij de Graaf neer) Meneer de Graaf. Wat ligt u daar vreemd. Meneer de Graaf. (ze rijdt meneer de Graaf naar buiten)

MEVROUW V.D. HOEVEN:

(komt weer op, kijkt of ze niet wordt gezien en vlucht)

BLACK-OUT

4. WINTER

Meneer de Graaf ligt in een bed aan een infuus, we horen de piepjes van de hartbewaking. Meneer de Boer zit er naast, in een dikke jas, sjaal aan en muts op, een grote kille ruimte, veel licht

MENEER DE GRAAF:

Die komt wel terug. Die komt wel terug. Het is een kwestie van stemmingen hè. Fantastische vrouw verder. Nooit gedacht dat ik er nog eens zo eentje zou tegenkomen. Op mijn leeftijd hè. Ik heb een geweldige tijd met haar, eerlijk waar. Och man. Ik ben iedere morgen weer blij als de gordijnen weer open gaan en ik de zon zie schijnen. Mijn leven lang ben ik naar mijn werk gefietst. De lucht die geen dag hetzelfde was. Mijn eerste fiets was die van mijn oudste broer. Als je het stuur omdraaide was het net een racefiets. Ik reed ermee tegen een boom toen ik aan mijn moeder wilde laten zien hoe snel ik het fietsen onder de knie had gekregen. Ze stond in de verte met de buurvrouw te praten, niemand had het gezien gelukkig. Niemand had het gezien. Van mijn kleinkinderen is alles vastgelegd. Ieder voorval, elke gebeurtenis. Fotoalbums vol. Mijn fotoalbum zit hier *(wijst op zijn hoofd)* Als ik iets vergeet is het voorgoed verloren. Ik moet het blijven onthouden. De sneeuwpop die we voor het huis bouwden. Met de sjaal en pet van vader, die mijn moeder in de kast in de gang bewaarde. Van mijn vader kan ik me weinig herinneren. Als ik mijn oor tegen de kast legde hoorde ik in de verte hoe hij die kast in elkaar had getimmerd. Verder geen gezicht, geen stem. Ergens in de verte zijn hoesten, heel vaag, het gefluister van mijn moeder met de dokter en dan later zijn kist die klem zat in het trapgat. Mijn kinderen kunnen me niet vergeten. Er zijn foto's van de laatste dertig jaar, ik sta op video's. Er is zelfs een artikel in de krant van mijn veertigjarig jubileum. Dat was Pieter de Graaf. In zijn witte jas, chef op de kaaszolder. Hoofdverantwoordelijke voor het keren van de kazen. Daarvoor sjouwde ik kruiwagens met cokes naar de ketels. Je kan wel zeggen dat ik een behoorlijke promotie heb gemaakt. Maar eigenlijk was ik het liefst schoolmeester geworden. Verhalen vertellen, voorlezen, dat vind ik prachtig. Ik heb ooit een schoolmeester gespeeld bij de toneelvereniging in een stuk van Schuitmaker. De mensen vonden het prachtig en ik zelf ook. Ik weet zeker dat ik een prima schoolmeester was geweest. Maar hoe gaat het. Er komt van alles voorbij in je leven en je moet ze grijpen, de kansen die zich voordoen. Maar soms kijk je net even de verkeerde kant op, of je bent stomweg te moe om goed op te letten. En heel vaak komt er net niet voorbij waar je eigenlijk op zit te wachten. Man wat een gedoe. Al die

mensenlevens. Er zijn er al zo veel dood die ik nog heb gekend. Maar ze komt wel terug hè, het is een kwestie van stemmingen, maar daarna komt ze terug.

MENEER DE BOER;

(wil opstaan) Waarom ben ik hier eigenlijk-

MENEER DE GRAAF:

Blijf nog even zitten alsjeblieft. Er is zo veel dat ik nog wil vertellen.

MENEER DE BOER:

(gaat weer zitten)

MENEER DE GRAAF:

Zoveel waar ik nog wat over kwijt wil. Soms als een van de kinderen net is langsgeweest denk ik, o, dat had ik moeten zeggen, dat moet ik de volgende keer niet vergeten. Je wilt dat er iets van je blijft hangen, ze moeten tenminste een idee hebben wie je was. Ik ben Pieter Johannes de Graaf. Mijn naam staat in gekrulde letters bij de burgerlijke stand van Itens, december 1915. Aangegeven door Gerardus de Graaf op een ijzige dag in december. Net zo ijzig als het nu is. Die kou die blijft wel hoor, ga daar maar van uit. Bevroren handen op de fiets. Rillend in de bijkeuken als je uit de tobbe kwam, ijskoude voeten op de tegels, ik zou er heel wat voor over hebben dat nog eens te voelen. Mijn moeder die mijn haar afdroogt. Ze zullen me naar mijn graf vervoeren in een auto waarin toen ik geboren werd alleen de koningin werd rondgereden, je kan gerust zeggen dat ik in mijn leven een behoorlijke promotie heb gemaakt, maar dan nog- *(knipt met zijn vingers)* Dat was het. Gisteren, vorige week, vorig jaar, tien jaar geleden- *(hij knipt weer met zijn vingers)* Ik kan me er zo weinig bij voorstellen. Als je al het brood dat ik gegeten heb op een hoop zou leggen. Het haar dat ik bij de kapper heb achtergelaten, de schoenen die ik heb versleten op zou stapelen dan zou je je er iets bij kunnen voorstellen, die zeventig jaar. Ik heb geen idee hoe het nu verder moet. Ik wilde met haar dansen en dat heb je gezien de Boer. Alleen maar met haar dansen. Je moet nog even blijven alsjeblieft. We pakken alle dagen die er nog zijn, we maken er een gezellige tijd van- O god. Als we eieren gingen zoeken. Dan kocht ik twee dozijn eieren en die verstopte ik bij ons achter in de tuin. En de kinderen keken er niet van op dat ze 24 eieren vonden in een tuin van 5 bij 10 meter, ze zochten gerust nog een half uur verder of er misschien niet toch nog ergens eentje lag. Dat vind ik prachtig. Als ze naar school fietsen, muts op, sjaal om en dan van die wolkjes adem, de dag na de eerste nachtvorst op het land. Zo stil als het kon zijn, kilometers verderop hoorde je een melkbus omvallen. Sloten vol kikkers. Het gekwaak als de zon onder ging. Wat een enorme wereld. Zo donker als het 's nachts was, tot we opeens Leeuwarden in de verte zagen liggen toen ze daar elektrische straatverlichting kregen. De eerste trein die door het dorp kwam. De toren die zomaar instortte op een nacht. We zijn nooit op vakantie geweest. Na mijn pensioen heb ik pas leren afwassen. Ik kan zelfs koken nu, ik kan mezelf prima redden als het moet. We dronken chocolademelk toen we trouwden. *(hij valt plotseling in slaap)*

MENEER DE BOER;

(weet niet wat hij moet doen, gaat staan, weer zitten, fluistert) De Graaf. Ik- (hij drukt op het belletje van de intercom, er is geen geluid) Ik-

MENEER DE GRAAF:

(schrikt na een tijdje weer wakker, grote lichtverandering, licht concentreert zich op het bed met Meneer de Boer ernaast, het begint een klein beetje te sneeuwen boven het bed van Meneer de Graaf, naast het bed gaat een haardvuurtje branden)

Het was een van de zwaarste stormen die ik heb meegemaakt, er zijn toen heel wat bomen met wortel en al de grond uit gerukt. Het was een wind en een bliksem, wij mochten van moeder niet voor het raam staan. Verderop in het dorp zat de dominee onder de tafel. Vroeger was bij hem thuis de bliksem ingeslagen en sindsdien was hij als de dood voor onweer. En hij zit daar dus onder de tafel te wachten tot het voorbij is en plotseling hoort hij dat er aan de bel getrokken wordt. En de wind giert over het dak en de regen slaat tegen de ramen en in de verte klinkt de bel opnieuw. En de dominee kruipt onder de tafel vandaan, doet de deur open en daar staat dus Folkert. Die was toentertijd al in de tachtig, die staat daar in die lange wollen jas, hoedje op, dat kleine mannetje, doornat, met in zijn handen een ganzenei, dat was zo de traditie, elk jaar bracht hij de dominee het eerste ganzenei dat hij vond. "Maar was je dan niet bang", vroeg de dominee. "Welnee dominee. Als het mijn tijd is, is het mijn tijd. Daar heeft dat weer toch niets mee te maken". Fantastisch figuur, Folkert. Het stikte vroeger van dat soort mensen. Scharrelaars. Joekie en Lalla die de w.c.'s kwamen legen.

MENEER DE BOER:

Waarom werden die eigenlijk Joekie en Lalla genoemd?

MENEER DE GRAAF:

Geen idee waarom, ik ken ze niet anders. Als het vroer moesten ze de stront eerst ontdooien, dan werden de tonnen op een vuurtje gezet en dan zaten ze er naast te kaarten. Die gingen soms zo in hun spel op dat de ton naast hen op een gegeven moment stond te pruttelen. Och man. Er was altijd wel wat aan de hand op het dorp. Dat soort verhalen moet je onthouden. Er is haast niemand meer die het heeft meegemaakt. Er zijn er al zo veel dood. Als je die namen op een rijtje zet dan schrik je. Al die mensen die je gekend hebt. Tinus Bergsma die niet kon vissen. Een keer per jaar gingen we met een boot het wad op. En dan was Tinus er bij, in vol ornaat, de langste hengel, de beste regenkleding, maar hij kon nog geen hengel uitgooien. Op een gegeven moment had hij weer eens onder de boot door gegooid en Klaas Toering heeft toen de lijn van Tinus aan die van Jan Berends vastgemaakt, ook zo'n amateur-visser. Je had ze moeten zien, allebei aan een kant van het schip, om het hardst roepend dat ze een hele beste vis aan de lijn hadden, ze trokken elkaar haast overboord.

MENEER DE BOER:

Of die keer dat we beneden in het ruim erwtensoep aten en Klaas het kunstgebit van Sytze de Jong in de soep van Simon van der Meulen had gelegd. Simon zit lekker van zijn soep te eten, tot hij opeens op dat gebit stuit. Hij heeft natuurlijk direct door dat er een grap met hem wordt uitgehaald, dus wat doet hij, hij pakt dat gebit met twee

vingers uit de soep, hij zegt jongens, wat ik nou toch in mijn soep vind, hij likt dat ding smakelijk af, tot hij helemaal schoon is en gooit hem zo overboord.

MENEER DE GRAAF:

En Aafje de Jong, de vrouw van Simon schelden, man, wat hebben we gelachen.

MENEER DE BOER:

We hebben geld moeten inzamelen om een nieuw gebit voor Sytze te kopen. Maar het was een geweldige grap en zo'n reactie van Simon is toch prachtig.

MENEER DE GRAAF:

Of die keer dat Bé Westra zat te slapen in het café. Dat we sigarettenvloeijs op zijn bril hadden geplakt. En Bé die begint te gillen als hij wakker wordt,

MENEER DE BOER:

"Ik ben blind. Ik ben blind", Geweldige grappen waren dat. *(de laatste zuurstoffles is nu leeg, tijdens de volgende clous sterft Meneer de Boer)*

MENEER DE GRAAF:

Het was altijd lachen. Met Simon en Pieter en Bé, die zijn er allemaal geweest. Dat waren allemaal mensen. Die hebben hier allemaal een tijdje rondgelopen. Al die levens. Ik heb ze allemaal gekend. Ik ken al die verhalen. Jullie moeten ze onthouden. Al die geweldige mannen.

(Meneer de Boer sterft)

PETRA:

(komt op, rijdt Meneer de Boer weg)

MENEER DE GRAAF:

Er was hier nog een vrouw, een eh vrouw, ik dacht, misschien heeft u enig idee-

PETRA:

(af)

(lange stilte, Meneer de Graaf ligt in bed)

Mevrouw v.d. Hoeven sneeuwt langzaam onder, we horen auto's voorbij razen

MEVROUW V.D. HOEVEN:

Als je maar volhoudt Atje. Nu heb je de kans, die moet je grijpen. Eerst is het nog koud, maar langzaam word je warm, wacht maar af. Blijf maar rustig zitten, probeer maar naar je hart te luisteren. Onzinnig gebonk. Hou er toch mee op. Van mij hoeft het al lang niet meer. Al die drukte om niks. Rustig maar mevrouw van der Hoeven. U heeft hier niets meer te zoeken. Als niemand meer Atje tegen u zegt, als niemand u meer wil aanraken. Al zo lang niet meer gekust, al zo lang niet - Ik heb Herman al meer dan een jaar niet gezien. Zal ik erg veranderd zijn? Rustig maar Atje. Ze ziet er nog goed uit, dat zeggen ze straks allemaal als ze naar je komen kijken. Je zou haar lang geen 92 geven. Het was gewoon op, ze wilde niet meer. Dag Atje. Net of je ligt te slapen, zo rustig, met je duim in je mond, klein lief meisje, de hele dag in de zon gespeeld en nu met brandende schouders alleen onder een lakentje, een heel dun lakentje. Wordt maar nooit meer wakker. Lig daar maar ijskoud in je kist, kleine Atje. In je nieuwe jurk van modehuis Blok te Haarlem. Prima zaak. Ze kennen daar je maten uit het hoofd. Al dertig jaar Atje, dertig jaar. Twee keer per jaar heen en weer, hoe doet ze dat toch hoe doet u dat. Maar ik doe niets. Ik lig daar ijskoud in mijn kist in een prachtige jurk en met nieuwe schoenen van Dungelman, waarmee ik nooit een stap zal zetten. Zo uit de doos de kist in. Dat is pas investeren in de toekomst Atje, heel goed gedaan, heel goed gezien. Want ook in je graf moet je een beetje stijlvol voor de dag komen. *(ze moet lachen)* Ook in je graf- *(ze sterft)*

MENEER DE GRAAF:
(ligt nog steeds in bed)

PETRA:
(zit naast hem, leest een boek)

We horen het piepje van een hartbewakingsapparaat, dat er na een minuut mee ophoudt.

PETRA:
(kijkt op, sluit haar boek)

BLACK OUT

MENEER DE BOER:

(staat naast een doodskist, achter een microfoon, hij draagt op zijn revers een medaille) Ik schrok er van daarnet, helemaal vol, dat had ik niet verwacht. Ik ben er zelfs een beetje nerveus van, ik bedoel, zoveel volk, dan moet je toch een beetje een fatsoenlijk praatje houden, iets zeggen waar de mensen wat aan hebben. Ik ben jarenlang voorzitter van de uitvaartvereniging geweest, ik weet er alles van, van de dood. En als ze me er om vroegen kon ik ook best een woordje zeggen, dat heb ik zo vaak gedaan. Ook al kende ik degene die we begroeven niet, ik wist er toch altijd een mooi verhaal bij te verzinnen. Soms was er niet eens familie bij, dan liep ik achter de kist en als de tuinman er was liep die vaak het laatste eindje mee, schoffel op de schouder en dan zei ik nog iets en dat was het dan. Je kan iemand niet zwiingend de grond in stoppen, dat doe je niet. Maar goed. Beste mensen. Wat zal ik jullie zeggen. Daar lig ik dan. Toch nog onverwacht. Iedereen zag het einde aankomen en toch ben ik jullie allemaal te vlug af geweest en daar ben ik blij om, dat is gewoon zo. Ik ben er niet meer en daar is niets verdrietigs aan. Stop mij maar lekker onder de grond dan beloof ik jullie dat je geen last meer van me zullen hebben. We hebben een mooie tijd gehad met z'n allen en dat blijft. Man, wat een luxe, zo zonder zuurstof, helemaal vrij, compleet onafhankelijk. Niks dat me tegen houd, ik zo loop dwars door die muur als ik dat wil. Het gemak waarmee de woorden komen, ik sta er gewoon van te genieten, eerlijk waar, net als vroeger, ik moet mezelf stoppen anders ga ik uren door, jullie weten hoe ik ben. Want het is waar. Ik heb veel gepraat, ik ben in mijn leven heel wat aan het woord geweest. En jullie zullen wel gedacht hebben daarnet, daar heb je de Boer, die moet weer zo nodig wat zeggen. En het klopt. Ik moet steeds zo nodig wat zeggen, dat zit nou eenmaal in me. Maar het is toch fantastisch, dit soort momenten, met mensen bij elkaar. Iemand moet er terugkijken, anekdotes vertellen, we moeten samen lachen zodat we voelen dat we even echt bij elkaar zijn. Want het gebeurt veel te weinig meer, mensen die elkaar opzoeken, tegenwoordig gebeurt dat veel te weinig en dat meen ik. Geweldig dat jullie er allemaal zijn, eerlijk waar. Het is toch een stukje waardering, de mensen van het dorpsbelang, och jongens, ik zie ons nog op het dak van het jeugdhuis staan, de grote reparatie na de novemberstorm. Dat dak zat natuurlijk vol asbest, alles zat vol asbest in die tijd maar wisten wij veel. Wij hebben in een dag met z'n allen zo'n heel dak vervangen, wij voelden ons krachtig. Samen dingen organiseren, zaken van de grond trekken, dat is het allermooiste. En daarna een grote barbecue bij de dominee in de tuin. Of een borrel in de kroeg van Klaas. Och man, ik ben nog helemaal niet oud, ik zou nog zoveel willen doen. Een keer naar Frankrijk met de bus. Voetballen met de buurjongens op het veldje voor de kerk. De hele zomer op de camping. Speurtochten uitzetten. Een verloting organiseren. Maar goed, met die zuurstof was er niets aan, maar anders- Zoveel mensen die ik nauwelijks ken. Hier ook, allerlei gezichten die ik dagelijks zag en met wie ik amper een woord heb gewisseld. Jammer. Echt jammer. Maar goed, dat is eh, dat is onzin, het was goed zo. Het was prima. Ik eh, geloof niet dat ik alles in mijn leven goed heb gedaan maar om daar nu moeilijk over te doen op een dag als vandaag, dat eh lijkt me onzin. *(pauze)* Tja, mensen, hoe draai er een punt aan, aan zo'n verhaal. Ik eh, geniet nog even van jullie aandacht, al die ogen, zoveel verschillende kapsels, krachtige kerels, mooie vrouwen, meisjes, al die mensen- Ik wil alleen maar zeggen, jongens, maak er wat van. Hou vol en maak er wat van, wat er ook gebeurt, ik bedoel- In een vergadering zou ik nu zeggen kunt u alstublieft afronden meneer de

Boer maar ik praat nog even door, ik luister nog even naar mijn eigen stem en dan kan ik niet anders dan toch gewoon de vergadering sluiten, hoe zeer dat mij ook spijt en al hoop ik dat er nog vragen voor de rondvraag zijn, maar we zijn al over tijd en we moeten het dus verder kort houden, dus wat kan ik anders dan zeggen: lieve mensen, misschien tot ziens. Misschien tot ziens en verder niets. Ik heb zoveel mensen naar hun graf gedragen, ik weet precies hoe het gaat. Dus een ding nog: laat me alsjeblieft niet vallen straks. Ik eh- *(hij weet niets meer te zeggen, af)*

-EINDE-